

บทวิจารณ์หนังสือ

หัวใจห้องที่ห้า

ฉบับปรับปรุง เพิ่มเติม

กรุงเทพฯ: ผจญภัยสำนักพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ 2 ธันวาคม 2555

จำนวน 176 หน้า ราคา 155 บาท

โดย อังคาร จันทาทิพย์

ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง¹

หัวใจห้องที่ห้า ของอังคาร จันทาทิพย์ เป็นหนังสือรวมบทกวีนิพนธ์ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (The S.E.A. Write Award) ประจำปี 2556 เนื้อหาของหัวใจห้องที่ห้า ประกอบด้วยบทกวีจำนวน 49 บท แบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคแรก หัวใจห้องที่ห้า จำนวน 22 บท ภาคหลัง นิทานเดินทาง จำนวน 27 บท

ภาคแรก หัวใจห้องที่ห้า บทกวี 22 บท ได้แก่ 1) เสียงสนทนาจากผนังถ้ำ (ปีแต่ง กรกฎาคม - สิงหาคม 2554) 2) ก้าวอย่างย้อนแย้ง

แห่งศตวรรษ? (กุมภาพันธ์ 2552) 3) หลังรูปนามสันติสุขและเรื่องเศร้า (ตุลาคม 2550) 4) แนวรบกลางเมืองใหญ่ถึงถนนชนบท (มิถุนายน 2551) 5) ภาพสันติภาพ (มิถุนายน 2550) 6) มิใช่จินตนาการ (ไม่บอกปีแต่ง) 7) นรกและสวรรค์ของคนอื่น (พฤศจิกายน 2547) 8) แนวรบด้านตะวันตก... (กรกฎาคม 2552) 9) ภาพสะท้อนในวาทหายน้ำตาหมอง ทองดี (ตุลาคม 2552) 10) แนวรบด้านตะวันออก... (กรกฎาคม 2551) 11) ก้อนหินดีกดำบรรพ์ฯ (พฤษภาคม 2554) 12) สัญญะมิกสัญญ (ไม่บอกปีแต่ง)

¹รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- 13) โลกเปลี่ยนแปลงเร็วกว่าเราเปลี่ยนแปลงโลก? (ไม่บอกปีแต่ง)
- 14) แนวรบด้านใต้.....ฯ (ไม่บอกปีแต่ง)
- 15) วัตถุ (ไม่) ต้องสงสัย (ไม่บอกปีแต่ง)
- 16) ผีเสื้อขยับปีก (ไม่บอกปีแต่ง)
- 17) เล่ห์กลของตรรกะ (14 กรกฎาคม 2550)
- 18) ไม่มีของขวัญจากสงคราม (มิถุนายน-กรกฎาคม 2553)
- 19) อนุสาวรีย์ลูกปืน (กรกฎาคม 2552)
- 20) บรรพกาลภิวัดน์ (ไม่บอกปีแต่ง)
- 21) ความตายของสันติสุข (ตุลาคม 2553)
- 22) หัวใจห้องที่ห้า (ฤดูเข้าพรรษา 2550)

ภาคหลัง นิทานเดินทาง บทกวี 27 บท ได้แก่ 1) พรหมแดน (23 มิถุนายน 2551) 2) ความฝัน (ไม่บอกปีแต่ง) 3) ร่มฉัตรดอกไม้ (กุมภาพันธ์ 2552) 4) ฤดูเก็บเกี่ยว (ฤดูเก็บเกี่ยว 2551) 5) รุ่งนิทานและเรื่องเล่าวันวานของแม่ (ไม่บอกปีแต่ง) 6) นิทานคนกับถ่าน (มีนาคม 2554) 7) นาค ดำน่านแม่น้ำโขงอีกร้อยปี ถัดไป (เมษายน-พฤษภาคม 2553) 8) หมู่บ้านในเสียงตอกเสาเข็ม (พฤศจิกายน 2552) 9) บทสนทนาของคนพลัดถิ่น (ไม่บอกปีแต่ง) 10) ในบ้านของคนไร้บ้าน (มิถุนายน 2552) 11) เสียงกบภูเขาที่ถนนข้าวสาร (สิงหาคม 2552) 12) การหายไปของทาบทหนึ่ง (พฤศจิกายน 2553-พฤษภาคม 2554) 13) งานวันชาติมอญ

และตำนานในตัวผม (แรม1ค่ำ เดือน3 2554) 14) ตำนานรักเรื่องหนึ่ง (มิถุนายน-กรกฎาคม 2555) 15) หวังทองเหลืองของมะนาง (พฤษภาคม 2553) 16) ด้านทั้งสองของโลก เสมือน (ไม่บอกปีแต่ง) 17) ลีโห สังข์สินไช ในตัวเรา (14-16 ตุลาคม 2554) 18) นิทานข้าวกับคน บทรำพึง โป้นบรมสมกัลป์ (12-15 ตุลาคม 2555) 19) อธิปไตยเหนือที่นาผืนเล็กเล็ก (กรกฎาคม 2553) 20) รูปรอยของตำนาน (1) (กันยายน 2555) 21) เพลงอพยพฯ (ไม่บอกปีแต่ง) 22) รูปรอยของตำนาน (2) (กันยายน 2555) 23) ในมือกำหมัดหัดชู ในเสียงกู่ก้องตะโกน (เมษายน 2555) 24) นิทานดวงดาว (กรกฎาคม 2555) 25) รูปรอยของตำนาน (3) (กันยายน 2555) 26) ในกระเป๋าสัมภาระ (16-17 เมษายน 2554) 27) นิทานเดินทาง (มิถุนายน-กรกฎาคม 2553)

รวมบทกวีทั้งหมดนี้แต่งขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2550-2555 36 บท แต่งในปี 2547 1 บท และไม่บอกปีแต่ง 12 บท ซึ่งจากการสอบถามผู้แต่งบอกว่า “บทกวีที่ไม่ได้บอกปีแต่งนี้ ส่วนใหญ่แต่งขึ้นใหม่เสริมการพิมพ์รวมเล่ม” จึงกล่าวได้ว่าผลงานของอังคาร จันทาทิพย์ ในรวมบทกวีหัวใจห้องที่ห้า แต่งในช่วงระยะเวลา

เวลา 5 ปี จาก พ.ศ. 2550-2555 เป็นส่วนใหญ่
 อังคาร จันทาทิพย์ ไม่ได้ยึดถือเอาปีแต่ง
 ในการเรียบเรียงเรื่องราวของบทกวีทั้ง 49 บท แต่
 ยึดถือเอาสและเรื่องราวของบทกวีเป็นเค้าโครง
 ในการดำเนินเรื่อง นับตั้งแต่ภาคแรก หัวใจห้อง
 ที่ห้า ซึ่งเป็นชื่อภาค แต่ผู้แต่งนำไปอยู่ที่ท้ายภาค
 เช่นเดียวกับภาคหลัง นิทานเดินทาง ผู้แต่งก็นำ
 บทกวี นิทานเดินทาง ไปอยู่ที่ท้ายภาคเช่นกัน

บทกวี หัวใจห้องที่ห้า ผู้แต่ง แต่งในขณะที่
 อยู่ที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมื่อปี 2550
 แสดงความรู้สึกหวนวิตกต่อปัญหาความ
 รุนแรงของประเทศไทยด้วยหัวใจที่ไฝหาสันติสุข
 (หน้า 83) ว่า

หุบลึก บ้านเรือน แม่น้ำไหล
 รั้วขอบฟ้าสูงขึ้น ไปหมู่เมฆขาว
 หมู่ขุนเขาเหยียดยอดทอดเทือกยาว
 พราวพืดพราวโอบอ้อมแขนกอดแผ่นดิน

ดวงใจไฝฝืนสันติสุข
 ท่ามกลางทุกข์กระพือไฟไม่สุดสิ้น
 ชีวิตหยัดอยู่และรู้ยิ้น
 รักและหวังตั้งฝนรินลงดับร้อน

พรหมหุบลึก บ้านเรือน แม่น้ำไหล
 กิ่งดวงใจไฝฝืนอันเก่าก่อน
 แผ่นดิน ผืนฟ้า เอื้ออาทร
 เป็นบ้านเกิด เรือนนอน นานแสนนาน
 เป็นบ้านเกิด เรือนนอน นานแสนนาน
 ซึ่งอังคาร จันทาทิพย์ ได้กล่าวถึงเบื้องหลัง
 การแต่งหัวใจห้องที่ห้าในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
 คอลัมน์ สก๊อปข่าวหน้า 1 ฉบับวันศุกร์ที่ 18
 ตุลาคม 2556 ว่า

“การทำงานของผมนั้นคือ เซตโครงสร้าง
 ของเล่มก่อนข้างชัดเจนเหมือนภาพจิ๊กซอว์
 ขนาดใหญ่แต่มีตัวจิ๊กซอว์ตัวเล็ก ๆ หลายตัว
 ซึ่งจิ๊กซอว์เหล่านั้น ก็เหมือนเรื่องราวแต่ละ
 เรื่องที่เกิดขึ้นในสังคม ความเชื่อ สงคราม
 ความขัดแย้ง ความรุนแรง ปัญหาคนพลัดถิ่น
 คนไร้สัญชาติ เรื่องราวเหล่านี้เกิดขึ้นและ
 เป็นไปในยุคปัจจุบัน

ดังนั้น หัวใจห้องที่ห้าจึงพูดถึงมนุษย์ที่อยู่
 ท่ามกลางความขัดแย้งและเราเชื่อว่าเราจะก้าวข้าม
 ไปด้วยกันได้ด้วยความปลอดภัยต่อกันและ
 ความรักที่มีต่อกัน คิดว่าทุกคนมีความคิด
 เหล่านี้และบางทีอาจจะหลงลืมกันไปบ้าง แต่
 ทั้งนี้เพื่อให้คนอ่านตระหนักว่ามีปัญหาเหล่านี้
 เกิดขึ้นและยังคงดำรงอยู่ในสังคม”

จากหัวใจที่มีความปรารถนาดีต่อกัน และหวังให้มนุษย์ก้าวข้ามความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม เนื้อหาในรวมบทกวีหัวใจห้องที่ห้า จึงกล่าวถึงสังคมมนุษย์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งสังคมโลก สังคมไทยและประเทศเพื่อนบ้านด้วยหัวใจที่ไฝหาสันติสุข

บทกวีที่น่าสนใจในภาคแรกหัวใจห้องที่ห้า อาทิ **เสียงสนทนาจากผนังถ้ำ** ที่กล่าวถึงการก่อกำเนิดของมนุษย์ที่มีมาก่อนการวาดภาพและจดจารถ้อยคำบนผนังถ้ำ **บทกวีก้าวอย่างย้อแอ้งแห่งศตวรรษ?!๗** กล่าวถึงสถานการณ์ของโลกที่แม้จะเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี แต่ยังคงมีความขัดแย้งจนเกิดการจลาจล และยังมีภัยธรรมชาติเกิดขึ้น **บทกวีแนวรบด้านตะวันตก...** เนื้อหากกล่าวถึงปัญหาทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านคือ เมียนมา **แนวรบภาคตะวันออก....** กล่าวถึงความขัดแย้งระหว่างไทยกับกัมพูชา **แนวรบด้านใต้....** กล่าวถึงความรุนแรงและการสูญเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร คนบริสุทธ์ และแม้แต่สัตว์เลี้ยงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย อาทิในบทกวี **แนวรบด้านใต้...** กล่าวถึงความสูญเสียของครอบครัวทหาร บท

กวี **ไม่มีของขวัญจากสงคราม** กล่าวถึงเรื่องราวของชุมพล เอกสมญา ต่อการสูญเสียพ่อ พลตำรวจเอกสมเพียร เอกสมญา บทกวี **เล่ห์กลของตรรกะ** กล่าวถึงความสูญเสียชีวิตคนบริสุทธ์ และบทกวี **ความตายของสันติสุข** กล่าวถึง “สันติสุข พรหมดาว” ลิงแสมแสนรู้ที่ได้ชื่อว่า “ลิงตำรวจ” ที่เป็นที่รักของชาวบ้านแต่ถูกสุนัขรุมกัดตายเมื่อ 22 สิงหาคม 2553 เป็นต้น

ภาคหลังนิทานเดินทาง ซึ่งมีบทกวี 27 บท ส่วนใหญ่กล่าวถึงวิถีชีวิตของชนกลุ่มน้อยในแถบชายแดนไทยเมียนมา นิทานตำนานของคนในภาคอีสานและแถบลุ่มแม่น้ำโขง ชีวิตคนต่างจังหวัดที่กลายมาเป็นชนพลัดถิ่น และคนเร่ร่อนในกรุงเทพมหานคร

บทกวีที่น่าสนใจของภาคหลังนิทานเดินทาง อาทิ **ฤดูเก็บเกี่ยว** กล่าวถึงความผูกพันของผู้แต่งกับท้องทุ่งในชนบทภาคอีสาน **รุ่งนิทานและเรื่องเล่าวันวานของแม่** กล่าวถึงนิทานและตำนานของคนอีสาน **ในบ้านของคนไร่บ้าน** กล่าวถึงชีวิตคนเร่ร่อนในเมืองหลวง **บทกวี ตำนานรักเรื่องหนึ่ง** กล่าวถึงความรักและความพลัดพรากของ ดร.ไมเคิล อริส กับ

ออง ซาน ซูจี บทกวี **ด้านทั้งสองของโลก เสมือน** กล่าวถึงการมัวเมา เล่นเกมออนไลน์ของคนในสังคมปัจจุบันจนหลงลืมสภาพความเป็นจริง เป็นต้น

การเรียบเรียงเรื่องราวด้วยเค้าโครงที่จัดวางไว้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้การอ่านหัวใจห้องที่ห้าไหลลื่น ผู้อ่านได้ซึมซับความคิดที่ผู้แต่งได้แต่งไว้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน รวมทั้งตอนท้ายของบทกวีส่วนใหญ่ ผู้แต่งได้บอกเวลาในการแต่ง ด้วยการระบุ เดือน ปี บางเรื่องก็บอกสถานที่ด้วย บางเรื่องขยายความด้วยการอธิบายที่มาของความคิดในการแต่ง ช่วยให้ผู้อ่านผูกโยงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสังคมร่วมสมัยได้ง่ายขึ้น

อังคาร จันทาทิพย์ ใช้ฉันทลักษณ์ 3 ชนิดประกอบการเขียนหัวใจห้องที่ห้า โดยใช้กลอนแปดเป็นส่วนใหญ่ถึง 34 บท ที่เหลือเป็นโคลงสี่สุภาพ กาพย์ฉบัง 16 บางบทก็ผสมผสานกันระหว่างกลอนกับกาพย์ฉบัง 16 หรือ โคลงสี่สุภาพ

ความสั้นยาวของบทกวีแต่ละบทก็ไม่เท่ากัน ถ้าเป็นกลอนจะเขียนประมาณ 6-15

บท ที่เขียนเกิน 15 บทมีประมาณ 3-4 บท เช่น บทกวีเสียดสนทนจากผนังถ้ำ 25 บท **ด้านทั้งสองของโลก เสมือน** 23 บท **ก้าวอย่างย่อนแย่งแห่งศตวรรษ?** 19 บท **ครึ่ง ความฝัน** 17 บท ครึ่ง ส่วนคำประพันธ์ที่เป็น โคลงสี่สุภาพ ส่วนใหญ่จะเขียนบทเดียว ได้แก่ บทกวี **พรหมแดน รุปรอยตำนาน (1) รุปรอยตำนาน (3)** ที่เหลือก็เขียนสั้นยาวแตกต่างกันไป เช่น **รุปรอยตำนาน (2)** 2 บท **ผีเสื้อขยับปีก** 6 บท **บรรพกาล ภิวัตน์** 6 บท สำหรับกาพย์ฉบัง 16 มักจะเขียนในบทกวีที่เขียนผสมกับกลอน เช่น บทกวี **มิใช่จินตนาการ กลอน** 13 บท **กาพย์ฉบัง 16** 6 บท **เสียดกบฏเขาที่ถนนข้าวสาร กลอน** 10 บท **กาพย์ฉบัง 16** 13 บท ที่เขียนด้วยกาพย์ฉบัง 16 อย่างเดียว เช่น **บทกวีการหายไปของทาบหนึ่ง** 20 บท **นิทานข้าวกับคน** 11 บท เป็นต้น

ความสั้นยาวของบทกวีที่แตกต่างกันนั้น ผู้แต่งยึดถือการเก็บความเป็นสำคัญ ไม่เขียนพรรณนาเยิ่นเย้อจนเกินงาม แต่ก็มิหลายบทที่ผู้แต่งใช้วิธีการจบด้วยการเขียนครึ่งบทหรือ 2 วรรค ไม่เขียนเต็มบท (4 วรรค) ตามฉันทลักษณ์ เช่น บทกวี **นาค ตำนานแม่น้ำ**

โงงอีกร้อยปีถัดไป... และบทกวีห้วงทองเหลือง
ของมะนาวที่จับด้วยวรรคระดับและวรรครับว่า

กาลครั้งหนึ่งเมื่อไม่นาน...
มีเรื่องขนานตำนานเล่าเอาไว้ว่า...
.....
.....

(หน้า 103)

และ

วันหนึ่งเธอควรตัดสินใจได้สักที...
'ห้วง' เคยมี เมื่อไม่มี...ดีกว่าไหม?...
.....
.....

(หน้า 132)

แต่ในบางบทผู้แต่งก็ตั้งใจให้จบเพียง
2 วรรค เพื่อเน้นย้ำความ เช่น บทกวีก้อนหิน
ดีกดาบรรพ์ (หน้า 57)

ฝันไม่ฝันเงื่อนไขในอดีต?
วันนี้ขีดเขียนโดยใคร ไม่อาจห้าม?
ต่างแบกหินคนละก้อนซ้อน โมงยาม
ลืมหาคำถามว่าจะวางลงอย่างไร?...
ใครแบกหินคนละก้อนซ้อน โมงยาม
เดินเข้าสู่สงครามสนามรบ!...

การจบลงด้วยบทกวีครึ่งบทแม้จะไม่ถูกต้อง
ตามฉันทลักษณ์ แต่อังคาร จันทาทิพย์ ก็ทำให้
บทกวีบทนั้นจบอย่างได้ความ และฝากคำถาม
ชวนให้คิด

อังคาร จันทาทิพย์ สร้างแง่มุมในบทกวี
ด้วยเนื้อหาที่กินใจ ใช้ภาษาที่มีพลังชวนอ่าน
เล่นคำ เล่นสัมผัส แฝงด้วยความคิดอันสุขุม
ลุ่มลึก โดยยึดถือขนบการประพันธ์เป็นหลัก
สำคัญ แต่บางบทก็ยึดถือขนบเป็นเพียงกรอบ
กว้าง ๆ เท่านั้น

ตัวอย่าง บทกวีในรัฐนิทานและเรื่องเล่า
วันวานของแม่ ที่อังคาร จันทาทิพย์ นำชื่อนิทาน
มาร้อยเรียงได้อย่างลงตัว (หน้า 97 และ 98)

- ขลุ – นางอ้วผาแดง – นางไอ่... (8 คำ)
 วันเวลาผ่านไปไม่หยุดนิ่ง (8 คำ)
 เราลาร้างแหล่งหลักเคยพักพิง (8 คำ เล่นสัมผัสอักษร 5 คำ)
 แต่บางสิ่งอยู่คงความทรงจำ (8 คำ)
 น้ำเต่าปุง ปวงผีฟ้า พญาเถน... (9 คำ)
 เคยโลดเล่นเรื่องเล่าอยู่เช่าคำ (8 คำ เล่นสัมผัสอักษร 4 คำ)
 อรุ้งคราตุนิทาน...ขานถ้อยคำ (9 คำ)
 เล่าเรื่อง ถำนำ และตำนาน (7 คำ)

ในบทกวีที่แต่งด้วยโคลงสี่สุภาพ ผู้แต่งก็ใช้ฉันทลักษณ์ได้อย่างถูกต้อง แม้จะเป็นชื่อเฉพาะก็ตาม ตัวอย่างโคลง 2 บทในบทกวี นาค ตำนานแม่น้ำโขงอีกร้อยปีถัดไป... (หน้า 101)

หนึ่งหยดเยะเยือกท้อง	นทีขยาย
หยาดหนึ่งसानธารสาย	เสียดฟ้า
ฝืนล่องหิมาลัยละลาย	หลังคาโลก
กระซิบร่ำสู่ห้ำ	ราบกว้างทะเลไกล
ไหลซำบalarูปน้ำ	นัยเพียง
ชาชูจรดหลานขางเจียง	ประจักษ์ย้า
ล้านช้างหลังเทียนเกียง	กิวล่อง
ของกลุ่มโขงเขตล้า	ลึกท้องธารวิถี

โดยอธิบายความประกอบท้ายบท (หน้า 103) ว่า

ซำบalar คือ ดินแดนแห่งความสุขในความเชื่อของชาวทิเบต

ชาชู (Dzachu) หลานขางเจียง (LanchanJain) ล้านช้าง เทียนเกียง (Tien Gian) กิวล่อง (Cuu Long) ของ โขง คือชื่อเรียกแม่น้ำโขงในภาษาต่าง ๆ แต่ละช่วงที่แม่น้ำโขงไหลผ่าน

ในขณะที่บางบทกวีผู้แต่งปลดปล่อยตัวเองจากกรอบฉันทลักษณ์ ใช้ลีลาการแต่งง่าย ๆ สบาย ๆ เช่น บทกวี นิทานคนกับเถน (หน้า 100)

รอยเท้านิทาน... (3 คำ)

เก้ากาลนานโผนคนกับเถน (7 คำ)

ข้ามไปมาฟ้าตั้งฟ้าต่อแดน (8 คำ อ่านฉีกคำฟ้าตั้ง ฟ้าต่อแดน)

เคยสายแนนแน่นกระชับฟ้ากับดิน (9 คำ)

บางบทกวีก็ใช้ความสะเทือนใจเป็นหลักสำคัญ เช่น บทกวี **แนวรบด้านใต้...** ที่ใช้ตัวละคร ซึ่งเป็นผู้เสียชีวิตมองภาพความสูญเสียของคนที่ยังมีชีวิตอยู่ ทั้งยังสร้างความงามด้วยการซ้ำความ เพื่อตอกย้ำอารมณ์ความรู้สึก (หน้า 62 - 64)

แนวรบด้านใต้...

(หลายร้อยกิโลเมตรจากบ้านเกิด)

สะดุ้งตื่นขึ้นพบว่า ข้าร้องไห้!...

ธารน้ำตาบาไหลยังไม่แห้ง

ขยับร่างทั้งร่างก็อ่อนแรง

ดวงใจเล่าก็ราวแสงน้ำหล่อเลี้ยง

ในฝันซึ่งรินธารไหล ไม่แจ่มชัด

ไม่ถนัดภาพแท้ กระแสเสียง

ในม่านหมอกหม่นหนา ข้ามองเมียง

เห็นแม่เคียงข้างพ่อพอเลือนราง

ข้าเห็นแม่ร้องไห้ ไซ้ไหมแม่?...

พ่อคุณแสร้งป่วยไซ้ไม่เคยสร้าง
จ้องเครื่องแบบลูกชาย ชุดลายพราง
แววภูมิใจไม่ต่างวังหัวใจ

หม่นหมอกเหมือนม่านหมอกในตาแม่
หมอกที่กลั่นหยาดแต่หยดน้ำใส
แววอาทรอ่อนล้าในอาลัย
วันกลบขันธ์นงน้ำตาจ่าน

ภารกิจ ชายแดนใต้ ไซ้ไหมแม่?...

หวาดหวั่นแผ่ความตายคล้ายหมอกฝน
ฤดูปรับสับเปลี่ยนกำลังพล
สะพรั่งพันท่อมอกวิตกสะท้าน

จึงเทือกสันกาลาศิริที่หุบหู่
ย้ายถิ่นฐานบ้านเคยอยู่ เปลี่ยนหมู่บ้าน
แปลกหน้า มาไกล ในอีกกาล
กรุ่นเงื่อมเงาราวลานไม่ผ่านไป...

หม่นม่านหมอกมัวเหมือนเดิมแม่...

หมอกที่กลั่นหยาดแต่หยดน้ำใส
เคยของกลบขันธ์ตาข้า ดวงตาใคร
ผู้คนหม่นไซ้อยู่เหมือนเคย

ลูกชายแม่ป่วยไซ้ ไซ้ไหมแม่?...

อกอ่อนแอ อ่างว่างเกินอ่างเอ๋ย
ดูชินชา หมองหม่นจนเฉยเมย
รวดร้าไม่ผ่านเลย ไม่เอ๋ยลา
น้ำตาพ่อก็รินไหล ไซ้ไหมแม่?...

หมอกที่พรางเพียงแต่เป็นแพรหนา
สะทกเสร्राเสียดสะท้าน อ่อนล้า
อีกครั้งคราวสบตาถึงทุกข์ตรม

กลางม่านหมอกกั้นทาง สุดทางไกล...

สมรภูมিরอสูรไฟอกให้ห่ม
สนามรบรอทบท้าวร้าวระทม
จริงเรนปมในฝัน ไม่อันตราย

ข้า (และทุกคน) กำลังเดินทางไกล...

น้ำตาไหลชุ่มหยดบนรถทหาร
ฝืนล่องลอยราวลี้จากดีกวาน
อกสะท้าน ตื่นสะคุ้ง อีกรุ่งวัน!

เพราะความจริงกัดกร่อนใจ ไซ้ไหมแม่?...

หรือต่างเพียงแค้ข้าหลับฝัน
น้ำตาในฝันและจริง สิ่งนั้น...
ข้าพบมันจะรินหลังอีกครั้งแล้ว!!

หรือในบทกวี **ไม่มีของขวัญจากสงคราม** ที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของ พลตำรวจเอกสมเพียร เอกสมญา หรือชื่อที่คนทั่วไปเรียกว่า “จำเพียร” นายตำรวจที่ทุ่มเทการทำงานทั้งชีวิตให้กับราชการจนไม่มีเวลาได้อยู่ใกล้ชีวิตครอบครัว “จำเพียร” ต้องเผชิญปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงท้ายชีวิตของการรับราชการ เพื่อรอถึงวันเกษียณที่จะได้กลับไปอยู่กับครอบครัวอย่างปรกติสุข แต่สุดท้าย “จำเพียร” ก็ถูกคนร้ายลอบวางระเบิดเสียชีวิตอย่างเศร้าสะเทือนใจคนไทยทั้งประเทศ อังคาร จันทาทิพย์ กล่าวถึงความรู้สึกของลูกชาย ชุมพล เอกสมญา ที่พำนักอยู่ในแถบภาคอีสาน ต่อการสูญเสียครั้งนี้ว่า (หน้า 72 และ 74)

ฝันของลูกอยู่ในนั้น ในฝันพ่อ
‘คนสวน’ รอเปลี่ยนผลัดพัก ‘นักรบกล้า’
‘หนองบัวลำภู’ อยู่ในฝัน ‘บันนังสตา’
จอบ เสียม พร้า รอวันคืนวางปืนลง

เกษียณจากสงครามสนามรบ
บ้านสวนสงบ เข้าแดดส่อง นกร้องส่ง
ควันไฟไฟ น้ำในกา ชารอชง
หอมร่ำคอกลิ่นริน ควันปืนเลื่อน!

‘ตานาะปูเต๊ะ : แผ่นดินขาว’
อีกครั้งคราวซบเลือดไหล ให้ห่มร่ำ
‘บูโด’ สะเทือนระเบิดสะท้าน ‘ภูพานคำ’
‘หนองบัวลำภู’ ร้าวกับข่าวร้าย

ดับฝันดีลงอีกฝัน ‘บันนังสตา’
ลับเลยล่วง ห่วงหา ลับลาหาย
เป็นของขวัญจากประเทศ บำเหน็จสุดท้าย...
พรากคนสวนจากลูกชายไปชั่ววันจันทร์

ซึ่งในบทกวีที่เน้นความหมายและอารมณ์สะเทือนใจนี้ อาจทำให้เกิดข้อสงสัยในเชิงวรรณศิลป์อยู่บ้าง เช่น ในวรรค **รินกลบหยันหนองน้ำตาจำนน** วรรคนี้ถ้าอาจจะอ่านเป็น **รินกลบหยัน หนองน้ำ ตาจำนน** ซึ่งจะเป็นการอ่านแบบฉีกคำ หรือในวรรค **พรากคนสวนจากลูกชายไปชั่ววันจันทร์** วรรคนี้มี 10 คำ อ่านเว้นวรรคเป็น **พรากคนสวนจากลูกชาย ไปชั่ววันจันทร์** เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สรุปได้ว่ารวมบทกวีหัวใจห้องที่ห้า ฉบับปรับปรุงใหม่ของ อังคาร จันทาทิพย์ เป็นบทกวีที่มีเนื้อหา ร่วมสมัย สะท้อนภาพสังคมและวิถีชีวิตของ

คนในทศวรรษ 2550 ที่เต็มไปด้วยปัญหา ความขัดแย้ง ผู้แต่งจึงอยากให้ทุกคนมีหัวใจ ห้อยที่ห้า อันเป็นหัวใจที่มีความปรารถนาดี ต่อกัน ซึ่งอังคาร จันทาทิพย์ได้บอกความรู้สึก นึกคิดและเรื่องราวเหล่านี้ผ่านบทกวีด้วย

ศิลปะการประพันธ์ในเชิงสร้างสรรค์ทั้ง แนวคิด และรูปแบบอย่างละเอียดลึกซึ้ง สมค่ารางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม แห่งอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2556

บรรณานุกรม

กุหลาบ มลลิกะมาส, คุณหญิง. (2537). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 12).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กุหลาบ มลลิกะมาส, คุณหญิง. (2538). *วรรณคดีวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

งานหนังสือเดือนตุลา แจ่มใจห้องห้ากวีซีไรต์. (2556, 18 ตุลาคม). *ไทยรัฐ*, หน้า 1.

ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาคร.

อังคาร จันทาทิพย์. (2555). *หัวใจห้อยที่ห้า* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ผจญภัยสำนักพิมพ์.